

Søndag, den 10. november 2019 - Øster Jølby kl. 10.00
21. s. e. trin, Johs 5, 14 - 29

Salmer: 736 – 274 - 192 – 277 - 276 - 544

Hvor er der mange dejlige sange i Højskolesangbogen. En af dem, jeg holder mest af er Helge Rodes: "Som en rejselysten flåde" Den er eventyrspillet "Moderen", der er en tak for genforeningen i 1920. Den burde sammen med H.C. Andersens "I Danmark er jeg født" være dansk nationalsang.

Helge Rode taler til os, kalder på os- Fjerde strofe lyder:

Hør det! Husk det, alle danske!
klar og frodig er vor ånd,
Sproget slutter som en handske
om en fast og venlig hånd.
Værn med vid, hvad hélt er vort!
sig kun sandhed, jævnt og kort,
gladest ved det milde,
Danskens lov i strid og fred
være ret og billighed,
som kong Volmer ville.

Og hvad kong Volmer/Valdemar ville var skrevet i Den jyske Lov. For med lov skal man land bygge. Ret er hvad der udtrykkes i loven. For os grundloven og alt, hvad der udfolder sig af den. Men der skal også være "billighed", det vil sige, at loven skal udformes med omtanke, med plads for frihed og ansvar. Den skal ikke være stiv og udpensles i regler, der begrænser friheden. Og sådan skal loven også administreres. Man kan

stiltfærdigt spørge, om ikke ” ret og billighed” er under pres i disse år? Når en hjemløs får en bøde for at sove på gaden og når banker kan hvidvaske penge i milliarder - tjent på narkohandel. Når en kvinde kan få en bøde for at gå med en bestemt klædning og når en ansat i socialministeriet kan svindle for millioner i årevis.

Men i forhold til, hvad der sker i andre lande - hvor f.eks. en kvinde, der er beskyldt for at være kristen, kan sidde fængslet i årevis - udsat for tortur. Jo, hos også gælder stadigvæk ret og billighed- der er noget godt at værne om.

Til ret og lighed for loven hører også dom og straf. Det skal administreres med billighed. Hvorfor? Der er vel tre forhold, der gør sig gældende, når dom og straf ses i verdslig sammenhæng. Det ene er at retfærdigheden skal ske fyldest. Retfærdighed er konsekvens. Forudsætningen er, at mennesket er frit og ansvarligt. Det andet er, at forebygge forbrydelser. Det tredje er at forandre forbryderens adfærd. Så hensigten med lov og dom og straf er at beskytte samfundet.

Der er to forhold, der gælder, når det drejer sig om dommen. Den ene er, at dommen hænger sammen med, at der er forskel på godt og ondt. Det kan være svært i praksis at skelne, men det er vigtigt at fastslå, at der skal skelne. Det andet er, at der er forskel på Guds dom og det verdslige samfunds dom. Guds dom er fuldkommen, fordi han kender os til bunds. Bedre end vi kender os selv- og meget bedre end vi kender hinanden. Guds dom bryder gengældelsens hårde lovmæssighed. Guds dom er udtryk for Guds vilje til at genoprette.

At Gud er dommer er begrundet i skabelsen og i syndefaldet. Som skaber har Gud sat os mennesker ind i den verden, han har skabt. Gud har givet os sin skabelseslov, der går ud på, at vi skal forvalte det skabte

liv efter Guds love. De ti bud er givet af Gud for at hjælpe os til at fastholde skabelsens orden. Vi skylder Gud livet og skal stå til regnskab over for Gud.

Der er en dom i dette liv. Det er en dom, der følger af forkyndelsen af Guds lov og af den afsløring, der følger, når vi i lyset af loven, ser vort eget liv- alt, hvad vi gjorde forkert, alt hvad vi forsømte. Den næste, vi gik forbi. De hårde ord vi fik sagt - de kærlige ord, vi ikke fik nået. Men så er det vigtigt, at vi tror og bekender, at det er Gud, der er dommer. Det udelukker nok ikke, at vi dømmes selv. Henrik Ibsen skrev:

At leve er krig med trolde
hjertes og hjernens hvælv
At digte- det er at holde
dommedag over sig selv.

Men om Guds dom gælder det, at den altid er forbundet med Guds tilgivelse og genoprettelse. Hver ny dag er en skabelsesdag - i Guds tilgivelse føres vi tilbage - bag om syndefaldet til skabelsens først e morgenstund - føres vi frem til den dag, hvor vi sammen med hele skaberværket skal forenes i en gudstjeneste, hvor vi frie og frelste bøjer knæ for Jesus og lovsynger Gud.

Gud er himlens og jordens skaber. Hvert eneste menneske er skabt i hans billede, hvert eneste menneske har fået slemme skrammer i gudbilledligheden – og hvert eneste menneske står over for Gud som synder i dommen.

Men forkyndelsen af lov og dom er en del af evangeliet om vore synders nådige forladelse og genoprettelsen. Det er hvad søndagens evangelium udfolder. Der er en dom- dommen er nødvendig, for der er forskel på

godt og ondt, vort liv er betydningsfuldt. Det er ikke ligegyldigt, hvordan vi forvalter vort liv, hvordan vi er overfor hinanden, hvordan vi forvalter den skabte natur. Livet med hinanden på denne jord er betydningsfuldt - en gave, der skal forvaltes med respekt, ja med kærlighed.

Gud - himlens og jordens skaber- er vel på mange måder skjult for os. Jeg synes, at vi kan ane Gud i naturen, i vort medmenneske, i den kærlighed vi modtager og som det også lykkes os at give, men der er så meget, vi endnu ikke fatter- og som vi må vente på fuldt ud at kunne forstå til den dag, hvor Jesus kommer for at dømme levende og døde- nu ser vi i et spejl som i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt

Evangeliet til i dag - midt i tankerne og ordene om dommen- er, at Gud har overdraget dommen til Jesus Kristus - til Guds elskede enbårne søn. Jesus Kristus er Guds kærlighed - ikklædt kød og blod. Han kommer os nærmere end vi nogensinde kan komme os selv. Han er vor frelser, forsoner, vort medmenneske, vor bror.

Han gør levende, hvem han vil. Og han vil gøre hvert eneste levende. Liv er ikke blot at vi trækker vejret og at vort hjerte slår. Liv er oplevelse af glæde, oplivelse til glæde, at vi hentes ud af dødens favntag, ud af den knusende dom, som vi måske fælder over os selv og som andre måske fælder over os - ud til et nyt liv i frihed, glæde, kærlighed. Ud af dommens tilintetgørelse til et liv i glæde - blot duggen dynker et strå. Dommedag er også hver eneste Gudstjeneste - hvor vi skænkes syndernes nådige forladelse. Hvor Jesus rækker os nådens og sandhedens ord - og hver gang han gør det, så rejser han os op fra de døde. Overgangen fra død til liv er også overgangen fra meningsløshed, fra dommens knugende favntag til livsindhold, livsfylde-

Dommen er alt det i os, der vælger livet fra. Forestillingen om en dom efter døden, der deler menneskeheden i frelste og fortabte er ikke den måde, som Jesu evangelium taler dom på.

Dommer her er, at vi i lyset af Jesu Kristi kærlighed opdager, hvad der ikke hos os er båret af kærlighed. Den dom lyder samtidig med at kærlighedens evangelium forkyndes.

Jeg kan huske, at jeg som barn synes jeg havde gjort noget helt forkert – om det virkelig var det, ved jeg ikke – men det synes jer – og jeg kan huske det, som var det i går. Jeg gik længe og var så trykket, tænkte ikke på andet. Dagene var mørke, det var som om jeg gik ved siden af mig selv. Så fortalte jeg det til mine forældre. De og mig kærligt i favn – og det var som om solen brød gennem mørket. Alt blev nyt. De elskede jo mig – og jeg elskede dem. I lyset af kærligheden blev livet til på ny.

Det kan ske på så mange måder. Det kan ske i vores forhold til hinanden – det kan ske i vort forhold til Gud.

Det kan ske ved gudstjenesten – Når vi der får at vide, at Jesus sagde og levede og døde og genopstod i kærlighed. Den selvhengivende og livgivende kærlighed. Den han rækker os, når han siger og virker: Ingen har større kærlighed end den at sætte sit liv til for sine venner. I er mine venner.

I den tro og med det håb er vandringen fra dødningehjem til de levendes land begyndt. Så bliver troen en bro, der går over den dyd, som døden er til det land, hvor døden ikke er mere. Her begynder det. Vi får i dåben og nadveren, i gudstjenestens forkyndelse af evangeliet en forsmag på det evige liv.

Så længe vi lever her kan vi næppe undgå at vi oplever, at Gud – livets inderste mening – sommetider skjuler sig for os. På samme måde, som

vi kan skjule os for os selv og for hinanden. Og dog: den skjulte Gud træder frem og gør sig synlig i medmennesket Jesus Kristus, som også oplevede at må sige: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig - men som på korset og i opstandelsen virkeliggjorde den skjulte Guds synlige kærlighed.

Kristentro og vort menneskeliv er her og nu - i afsløring og dom - i tilgivelse og genoprettelse. Det peger frem mod den endelige dom - De der har øvet det gode skal opstå til livet uden videre. Jeg kender kun en - ham, der sagde sådan. Og de der har øvet det onde til dom. Dem er der vist mange af, men jeg kender vist kun en mig selv- og det end ikke helt til bunds.

Så er det skønt at vide, at ingen skjult Gud dømmes os, men at dommeren er den samme, som ham, der satte livet til i kærlighed til sine venner - og som i dommen rækker os det liv, som ingen af os har fortjent, men som han har fortjent for os og rækker os i al evighed- så det kan lyde over alle grave: Gud er kærlighed - her har I syndernes forladelse, kødets opstandelse og evigt liv.

Jeg vil nu gerne slutte med en salme af H.C. Andersen:

Gjør Smerten kort i min Forvandling,
 Forund mig Barnets hele Mod,
 Du dømmes Tanke, dømmes Handling
 I Naade kjærlig, fadergod.
 Ryst bort min Angst! Kun Dig jeg see
 I Jesu Navn, din Villie skee!